

ecological safety' and 'affected territory' and analyses existing systems of indicators of the ecological state of the environment at the international and national levels. A structuring of geo-ecological safety indicators by blocks is proposed: natural resources, technogenic-ecological, socio-demographic, and institutional. A list of key quantitative and qualitative indicators suitable for the integrated assessment of the geo-ecological safety of affected territories of territorial communities is formed, and examples of their use are given in the form of tables. The possibilities of applying the proposed system of indicators in planning the restoration, spatial development and ecological rehabilitation of territorial communities are outlined.

Keywords: geo-ecological safety, affected territories, territorial communities, indicators, environmental monitoring, integrated assessment.

References

1. UN Environment Programme. Global Environment Outlook. – Nairobi: UNEP.
2. United Nations. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. – New York: UN, 2015.
3. European Environment Agency. Environmental indicators: Typology and overview. – Copenhagen: EEA, 1999.
4. Bossel H. *Indicators for Sustainable Development: Theory, Method, Applications*. – Winnipeg: IISD, 1999.
5. Nesterenko S. G., Radzinska Y. B., Kondratyuk I. V., Khalikov S. A. Instrumental methods for monitoring urban land. *Municipal Economy of Cities. Series: Technical Sciences and Architecture*. 2023. Vol. 3, Issue 177. Pp. 98–103. URL: <https://doi.org/10.33042/2522-1809-2023-3-177-98-103>. [in Ukrainian].
6. Nesterenko S. G., Radzinska Yu. B., Kasyanov V. V., Golovachov V. V., Frolov V. O. Research into directions for the development of land management documentation, taking into account current regulatory and legal requirements. *Municipal Economy of Cities. Series: Technical Sciences and Architecture*. 2022. Vol. 1, Issue 168. P. 69–74. URL: <https://doi.org/10.33042/2522-1809-2022-1-168-69-74>. [in Ukrainian].
7. Ministry of Environmental Protection and Natural Resources of Ukraine. National reports on the state of the environment in Ukraine for 2015–2023. [in Ukrainian].
8. State Statistics Service of Ukraine. Statistical Yearbook of Ukraine (sections on environmental protection), various years. [in Ukrainian].
9. Pashkevych N., Vasyliuk O., 'Journal on the Environmental Consequences of War. Ukraine War Environmental Consequences Work Group. Issue 10. In Ukrainian'; DOI:10.13140/RG.2.2.23695.25761, Electronic resource: https://www.researchgate.net/publication/369824123_Zurnal_pro_ekologicni_naslidki_vijni_Ukraine_War_Environmental_Consequences_Work_Group_Vipusk_10_Ukrainskou
10. Petrakovska O. Lizunova A. Urban planning in private property conditions in Ukraine. *International Academic Group On Planning, Law And Property Rights*. Third Conference. Aalborg, Denmark – 11-13 February 2009, planninglaw2009.land.aau.dk/doc/.
11. W Mingming, S Nesterenko, E Shterndok. Modelling of the Parcel Pattern Impact. *International science and technology conference 'Earth science'*. IOP Conf. Series: Earth and Environmental Science 272 (2019) 032085 doi:10.1088/1755-1315/272/3/032085
12. Gubar Yu. Implementation of clustering methods for building economic and mathematical regression models for real estate valuation. *Geodesy, cartography and aerial photography*. Interdepartmental scientific and technical collection. – 2015. – No. 82 – P. 110-135. [in Ukrainian].
13. The research of the impact of environmental factors on the use of underground real estate. K Mamonov, S Nesterenko, V Frolov, V Troyan. European Association of Geoscientists & Engineers. *Conference Proceedings, International Conference of Young Professionals 'GeoTerrace-2020'*, Dec 2020, Volume 2020, p.1 – 5 DOI: <https://doi.org/10.3997/2214-4609.20205739>

Дата надходження до редакції 9.01.2026.

Дата прийняття статті після рецензування 01.02.2026.

**ПРОВІДНІ ЕКОНОМІЧНІ СТРАТЕГІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАХОДІВ ОНОВЛЕННЯ
БУДІВЕЛЬНИХ ПІДРЯДНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЧЕРЕЗ ПРОЄКТ ЦІЛЬОВОГО
РЕІНЖИНІРИНГУ**

**LEADING ECONOMIC STRATEGIES FOR IMPLEMENTING RENEWAL MEASURES IN
CONSTRUCTION CONTRACTING ENTERPRISES THROUGH A TARGETED
REENGINEERING PROJECT. RESEARCH HYPOTHESIS**

Алексєєнко Владислав Олександрович, аспірант кафедри менеджменту в будівництві, Київський національний університет будівництва і архітектури, м. Київ, Україна, e-mail: aleksieienko_vo-2024@knuba.edu.u, тел.: +380683613334

<https://orcid.org/0009-0007-5909-8283>

Анотація. Провідні економічні стратегії впровадження заходів оновлення будівельних підприємств через проєкт цільового реінжинірингу розглядаються як інструмент системної трансформації галузевих суб'єктів господарювання в умовах зростаючої турбулентності ринкового середовища. Посилення конкуренції, підвищення вартості матеріальних та енергетичних ресурсів, ускладнення логістичних ланцюгів, цифровізація управління та зростання вимог до енергоефективності й екологічної відповідальності формують нову конфігурацію економічних викликів для будівельних підприємств. За таких умов традиційні підходи до оптимізації діяльності, що ґрунтуються на часткових організаційних удосконаленнях, виявляються недостатніми для забезпечення довгострокової фінансової стійкості та конкурентоспроможності.

Оновлення підприємств трактується як багаторівневий процес структурної, процесної та фінансово-економічної перебудови, спрямованої на формування адаптивної моделі функціонування. Йдеться про глибоку трансформацію управлінської архітектури, що включає перегляд стратегічних орієнтирів, оптимізацію виробничих і забезпечувальних процесів, зниження транзакційних витрат, інтеграцію цифрових інструментів контролю та аналітичної підтримки прийняття рішень. Такий підхід забезпечує узгодженість між операційними діями, фінансовими результатами та стратегічними цілями розвитку підприємства.

Цільовий реінжиніринг визначається як механізм радикального перепроєктування бізнес-процесів, орієнтований на досягнення конкретних економічних результатів — зростання продуктивності, стабілізації грошових потоків, підвищення рентабельності та мінімізації ризиків реалізації будівельних проєктів. На відміну від класичних моделей удосконалення, цільовий реінжиніринг передбачає синхронізацію організаційних, технологічних і фінансових змін у межах єдиної стратегічної програми трансформації. Наукова гіпотеза ґрунтується на припущенні, що інтеграція організаційних, технологічних і аналітичних інструментів управління у межах проєкту цільового реінжинірингу забезпечує синергетичний економічний ефект.

Ключові слова: реінжиніринг, економічні стратегії, будівельні підприємства, оновлення, підприємні організації, управління проєктами, інновації, конкурентоспроможність.

Вступ. В умовах глобалізації та інтеграції економік особливо актуальним стає питання адаптації бізнес-моделей підрядних підприємств до нових умов функціонування. Реінжиніринг, як концепція цілеспрямованого перетворення бізнес-процесів, надає можливість оновити підходи до управління, оптимізувати структури та підвищити ефективність роботи компаній. У цьому контексті, метою даного дослідження є визначення та аналіз провідних економічних стратегій впровадження заходів оновлення будівельних підрядних підприємств через проєкт цільового реінжинірингу. Це дослідження передбачає не лише виявлення актуальних методів і інструментів реінжинірингу, але й розробку рекомендацій щодо їх практичного застосування для покращення операційної ефективності підприємств.

Наукова гіпотеза роботи полягає в тому, що впровадження цільового реінжинірингу в будівельних підрядних підприємствах може суттєво підвищити їх конкурентоспроможність та ефективність за рахунок оптимізації бізнес-процесів, адаптації до змінних умов ринку та інтеграції інноваційних технологій. Дослідження сприятиме формуванню теоретичних основ та практичних рекомендацій щодо управлінських стратегій, що реалізуються в умовах сучасного будівельного сектору. Тобто, результатом роботи має стати систематизація знань про впровадження економічних стратегій, що сприятимуть оновленню будівельних підрядних підприємств, а також розвиток рекомендацій, які можуть бути реалізовані на практиці для підвищення ефективності їх діяльності.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю формування ефективних економічних стратегій модернізації підрядних структур через механізм цільового реінжинірингу, який дозволяє здійснювати радикальну перебудову бізнес-процесів із орієнтацією на досягнення стратегічних результатів. В умовах цифровізації та переходу до принципів сталого розвитку реінжиніринг набуває нового змісту — він поєднує оптимізацію витрат, підвищення продуктивності та інтеграцію аналітичних інструментів управління.

Метою роботи є обґрунтування провідних економічних стратегій впровадження заходів оновлення будівельних підрядних підприємств через проєкт цільового реінжинірингу та формування наукової гіпотези щодо досягнення синергетичного ефекту від інтеграції організаційних, технологічних і аналітичних механізмів управління.

Виклад основного матеріалу. В умовах сучасного економічного середовища, яке характеризується високою конкуренцією, змінами технологій та зростаючими вимогами споживачів, будівельні підрядні підприємства стикаються з необхідністю постійного оновлення своїх бізнес-процесів. Провідні економічні стратегії впровадження заходів оновлення, зокрема через цільовий реінжиніринг, стають ключовими для досягнення конкурентних переваг.

Цільовий реінжиніринг передбачає глибоке переосмислення існуючих бізнес-процесів з метою їх оптимізації, зменшення витрат і підвищення ефективності. Цей підхід стає особливо актуальним у будівельній галузі, де витрати та строки виконання робіт безпосередньо впливають на прибутковість підприємства. У цій статті розглянемо провідні економічні стратегії, що використовуються для впровадження оновлення в будівельних підрядних підприємствах, а також наукову гіпотезу, яка стверджує, що цільовий реінжиніринг може суттєво підвищити ефективність їх діяльності.

Будівельна галузь є важливою складовою економіки будь-якої країни, і вона впливає на багато інших секторів, зокрема на виробництво матеріалів, інженерні послуги, транспорт та інфраструктуру. Зважаючи на швидкий розвиток технологій, зміни в законодавстві та зростаючі екологічні вимоги, підприємства цього сектора повинні впроваджувати нові стратегії, щоб залишатися конкурентоспроможними. Дослідження показують, що більшість будівельних компаній, які успішно впроваджують інновації та здійснюють реінжиніринг процесів, отримують кращі фінансові результати. Це свідчить про важливість адаптації до змін та постійного оновлення в умовах конкурентного середовища.

Однією з основних стратегій, яка використовується для оновлення будівельних підрядних підприємств, є стратегія інновацій. Вона передбачає впровадження нових технологій, матеріалів та методів роботи. Інновації можуть проявлятися в різних формах: від використання новітніх будівельних матеріалів до застосування нових технологій управління проєктами. Інноваційні стратегії допомагають підприємствам не лише підвищити якість продукції, а й зменшити витрати, скоротити терміни

виконання робіт та збільшити задоволеність клієнтів. Наприклад, використання BIM-технологій (інформаційного моделювання будівель) дозволяє оптимізувати процеси проектування та будівництва, зменшуючи кількість помилок і підвищуючи ефективність використання ресурсів [1].

Диверсифікація є ще одним важливим напрямком для оновлення будівельних підрядних підприємств. Ця стратегія передбачає розширення асортименту послуг або вихід на нові ринки. Завдяки диверсифікації підприємства можуть зменшити ризики, пов'язані з залежністю від одного виду діяльності, і забезпечити стабільний фінансовий потік. Наприклад, будівельні компанії можуть почати пропонувати послуги з проектування, консалтингу або управління будівельними проектами. Це дозволяє їм не лише залучити нових клієнтів, а й підвищити свою конкурентоспроможність на ринку.

Партнерство та кооперація з іншими підприємствами також є важливими стратегічними напрямками. Співпраця з іншими компаніями може забезпечити доступ до нових технологій, ресурсів і знань, що суттєво покращить позиції підрядного підприємства на ринку. Приклади успішних партнерств включають альянси між будівельними компаніями та постачальниками матеріалів або технологічними компаніями. Це дозволяє обом сторонам вигравати від синергії, отримуючи доступ до нових ринків і технологій.

Цільовий реінжиніринг є стратегічним підходом, який фокусується на переосмисленні і перегляді бізнес-процесів у компанії. Цей підхід передбачає не лише удосконалення існуючих процесів, але й їх радикальну зміну з метою досягнення суттєвих поліпшень у продуктивності, якості та вартості. Процес цільового реінжинірингу складається з кількох етапів. Перший етап — це аналіз існуючих бізнес-процесів. Необхідно виявити слабкі місця в управлінні проектами, затримки, надмірні витрати та інші проблеми. На другому етапі розробляються нові концепції для оптимізації процесів. Третій етап передбачає тестування нових підходів у невеликому масштабі, що дозволяє зменшити ризики і оцінити їх ефективність. Нарешті, на четвертому етапі реалізуються зміни у всій організації [2].

Таблиця 1 - Стратегії оновлення будівельних підрядних підприємств

Table 1 – Renewal Strategies of Construction Contracting Enterprises

Стратегія	Опис	Переваги	Приклади застосування
Диверсифікація	Розширення асортименту послуг або вихід на нові ринки для зниження ризиків і стабільності доходів.	- Зниження ризиків, пов'язаних із залежністю від одного виду діяльності - Залучення нових клієнтів	Будівельна компанія додає послуги з консалтингу та управління проектами
Партнерство та кооперація	Співпраця з іншими компаніями для доступу до технологій, ресурсів і нових ринків.	- Отримання доступу до передових технологій та знань - Підвищення ринкової позиції	Альянс між будівельною компанією та постачальником матеріалів для обміну досвідом і знаннями
Цільовий реінжиніринг	Радикальне переосмислення та вдосконалення бізнес-процесів для досягнення істотних поліпшень.	- Скорочення витрат - Підвищення продуктивності та якості - Зростання прибутковості	Аналіз та оптимізація бізнес-процесів, впровадження нових підходів для підвищення ефективності

Джерело: розроблено автором на основі [2]

Source: developed by the author based on [2]

Стратегії оновлення будівельних підрядних підприємств охоплюють диверсифікацію, партнерство та кооперацію, а також цільовий реінжиніринг, представлено в таблиці 1. Диверсифікація передбачає розширення асортименту послуг або освоєння нових ринків, що допомагає знизити ризики і забезпечити стабільний дохід. Партнерство та кооперація сприяють доступу до сучасних технологій і ресурсів завдяки співпраці з іншими компаніями, що покращує позиції на ринку. Цільовий реінжиніринг фокусується на радикальному переосмисленні бізнес-процесів, що дозволяє значно підвищити ефективність і продуктивність компанії, знижуючи витрати та скорочуючи строки виконання робіт. Кожна з цих стратегій сприяє зростанню конкурентоспроможності підприємства через оновлення процесів та адаптацію до ринкових змін.

Реалізація цільового реінжинірингу в будівельних підрядних підприємствах є потужним інструментом для підвищення їхньої ефективності та конкурентоспроможності. Цей підхід спрямований на радикальне переосмислення та оптимізацію бізнес-процесів, що дозволяє компаніям досягати значного зниження витрат, прискорення виконання робіт і покращення якості обслуговування клієнтів [3].

Завдяки цим поліпшенням, підприємства можуть підвищувати рівень задоволеності клієнтів, що безпосередньо впливає на прибутковість і стабільність на ринку. Застосування цільового реінжинірингу в умовах будівельної галузі передбачає повний перегляд та реорганізацію основних процесів, залучених у виробничий цикл, з урахуванням сучасних вимог ринку та специфічних потреб клієнтів [4].

Цільовий реінжиніринг проходить кілька етапів. Перший етап — це глибокий аналіз поточних бізнес-процесів, що включає виявлення «вузьких місць», затримок, надмірних витрат та інших перешкод, які обмежують ефективність роботи компанії. На основі цього аналізу розробляються нові концепції та моделі для оптимізації процесів, що є наступним етапом. Ці концепції включають у себе використання інноваційних підходів до управління проектами, таких як інтеграція сучасних технологій, цифрових інструментів і автоматизованих систем управління. Третій етап передбачає впровадження нових підходів у невеликих масштабах для оцінки їхньої ефективності та зниження ризиків. Останній етап — це масштабне впровадження змін по всій організації, що дає змогу досягти комплексних поліпшень у діяльності підприємства.

Наукова гіпотеза дослідження стверджує, що впровадження цільового реінжинірингу є ефективною стратегією для оновлення бізнес-процесів будівельних підрядних підприємств. Вона заснована на припущенні, що правильне застосування реінжинірингу надає будівельним компаніям значні переваги, включаючи економію коштів, підвищення якості виконання робіт та скорочення строків проєктів, що сприяє поліпшенню задоволеності клієнтів і конкурентоспроможності компанії. Доведення цієї гіпотези ґрунтується на прикладах успішного впровадження реінжинірингу у компаніях, що вже спостерігаються на ринку, де такі компанії отримують доступ до більш широких можливостей, знижують витрати і підвищують ефективність своєї діяльності [5].

Цільовий реінжиніринг пов'язаний із концепцією «парадигми процесів». Існує два основних визначення цієї парадигми: загальне та вузьке. У загальному розумінні парадигма процесів виступає як альтернативний підхід до управління, що протистоїть традиційній функціональній парадигмі класичної теорії організації, де акцент робиться на спеціалізації виконавців. На противагу цьому підходу, парадигма процесів передбачає перехід від жорсткої ієрархії до гнучкіших структур, орієнтованих на ефективність процесів і досягнення стратегічних цілей.

Розвиток парадигми процесів сприяє глибшому розумінню управлінських аспектів і дозволяє підрядним підприємствам краще адаптуватися до швидкозмінного середовища, забезпечуючи більшу швидкість і точність реакції на потреби ринку [6].

У рамках класичної теорії організації ключовими аспектами є ті, що зазначені на рисунку 1.

З іншого боку, парадигма процесів зосереджується на аналізі та оптимізації робочих процесів, що може суттєво змінити підходи до управління організацією. Ця парадигма акцентує увагу на тому, як взаємодіють різні функції в межах організації, і які процеси можуть бути покращені для підвищення загальної ефективності. Це включає в себе:

• Аналіз та мапування процесів: Визначення ключових процесів, які забезпечують виконання завдань організації. Мапування цих процесів допомагає виявити вузькі місця, що перешкоджають ефективності.

• Оптимізація процесів: Після ідентифікації проблемних зон, наступним кроком є розробка та впровадження змін для покращення цих процесів. Це може включати в себе автоматизацію рутинних завдань, спрощення процедур або зміни в управлінській структурі.

• Вимірювання результативності процесів: Важливим аспектом є моніторинг і оцінка ефективності впроваджених змін. Це дозволяє підприємствам адаптуватися до нових умов та постійно вдосконалювати свої процеси.

Рисунок 1 – Ключові аспекти класичної теорії організації реінжинірингу

Джерело: розроблено автором на основі [6]

Figure 1 – Key Aspects of the Classical Theory of Reengineering Organization

Source: developed by the author based on [6]

У той час як функціональна парадигма зосереджується на спеціалізації та структуризації, парадигма процесів акцентує увагу на інтеграції та оптимізації [7]. Цей перехід від одного підходу до іншого є важливим кроком у досягненні сучасних стандартів управління, що враховують швидкі зміни у бізнес-середовищі. Парадигма процесів надає можливість організаціям адаптуватися до динамічного бізнес-середовища, де важливо не лише виконувати завдання, але й постійно вдосконалювати способи їх реалізації. Це робить підприємства більш гнучкими, інноваційними та готовими до викликів, які постійно виникають у сучасному світі.

У класичній американській школі управління питання побудови процесів часто не розглядалися, а під час структуризації організацій акцентувався лише можливий рівень координації між виконавцями при формуванні відділів. Робочі потоки та самі процеси, як правило, не аналізувалися окремо, навіть після розподілу функцій. На відміну від цього, німецька школа управління підходила до цього питання більш комплексно. Наприклад, в одній з робіт автор окремо розглядає структури і процеси під час створення організації. Однак у його моделі процеси залишаються вторинними стосовно структури, тобто конкретні цілі, функції та завдання пов'язані з певним набором дій через структурування [8].

У рамках процесної парадигми організаційні структури формуються за різними підходами, серед яких можна виділити наступні етапи, представлені в таблиці 2.

Таблиця 2 - Ключові етапи формування організаційних структур за процесною парадигмою
Table 2 - Key Stages in the Formation of Organizational Structures under the Process Paradigm

Етапи процесної парадигми	Опис етапу	Переваги	Недоліки
Визначення основної мети та моделі процесу	Чітке формулювання цілей, що повинні бути досягнуті через реалізацію визначених процесів.	Дає чітке уявлення про цілі та очікувані результати, спрощує планування.	Потребує часу на ретельний аналіз і визначення конкретних цілей.
Визначення варіантів процесу	Розгляд різних способів реалізації процесів для пошуку найефективніших шляхів досягнення мети.	Дозволяє вибрати найбільш оптимальний метод виконання завдань, підвищує адаптивність процесу.	Може бути складним, якщо варіантів багато, вимагає додаткових ресурсів для аналізу.
Ідентифікація блоків або виконавців	Визначення ключових блоків або учасників, залучених у виконання процесу.	Сприяє чіткішому розподілу завдань і відповідальності, забезпечує ефективність у використанні ресурсів.	Можуть виникати труднощі у визначенні ключових блоків, особливо у великих компаніях.
Розподіл завдань виконавця	Завдання розподіляються між виконавцями згідно з визначеними блоками процесу.	Підвищує ефективність реалізації цілей, забезпечує оптимальне використання робочої сили.	Може спричинити перевантаження деяких виконавців, якщо розподіл зроблено нерівномірно.

Джерело: розроблено автором на основі [9]

Source: developed by the author based on [9]

Ключова відмінність між класичною та процесною парадигмою в управлінні будівельними підприємствами полягає в тому, що класичний підхід фокусується на структурі організації, тоді як процесний підхід — на оптимізації процесів, що лежать в основі її функціонування. У класичній

парадигмі стратегії зазвичай задають жорстку організаційну структуру: ієрархію управління, чіткий розподіл обов'язків, контроль на кожному рівні. Це дозволяє забезпечити стабільність у виконанні завдань, але водночас обмежує гнучкість та адаптацію до змін [9].

На відміну від класичної моделі, процесна парадигма, яка є основою для реінжинірингу, вважає процеси частиною самої організаційної структури. Це означає, що стратегія і процес формуються одночасно, підтримуючи організацію в досягненні більшої ефективності, оскільки акцент робиться на взаємопов'язаних процесах, що сприяють оптимізації ресурсів та мінімізації витрат. Це є важливим у сучасних будівельних підприємствах, де ефективність та адаптивність є вирішальними факторами успіху, а оптимізація процесів може призвести до зниження вартості проектів та покращення якості обслуговування клієнтів.

У випадку цільового реінжинірингу підхід процесної парадигми дозволяє будівельним підприємствам не тільки адаптуватися до постійних змін на ринку, але й проактивно впливати на їхні бізнес-процеси. Так, реалізація реінжинірингових заходів, таких як оптимізація проектного менеджменту або автоматизація обліку й планування, допомагає уніфікувати та скоротити затрати на ключові етапи проекту. Це дає змогу суттєво підвищити продуктивність, забезпечити виконання будівельних робіт у визначені строки та мінімізувати затримки й додаткові витрати [10].

Процесний підхід також підтримує формування внутрішньої гнучкості організації та її здатності швидко відповідати на виклики ринку. Будівельні підприємства можуть залучити нові технології, модернізувати наявні процеси та здійснювати інтеграцію інновацій, що сприяє зростанню конкурентоспроможності. У результаті, використовуючи стратегії, засновані на процесному підході, підприємство може ефективно управляти витратами, збільшити дохідність проектів та досягати більш високих стандартів якості обслуговування, що підтверджує наукову гіпотезу дослідження: цільовий реінжиніринг є ефективним засобом оновлення будівельних підприємств та підвищення їхньої конкурентоспроможності [11].

У традиційній парадигмі проектування організації акцент робиться на структурних аспектах, що відображаються у формалізації функцій та ролей співробітників. У цій схемі організація розглядається як ієрархічна структура, де кожен рівень має чітко визначені обов'язки та повноваження. Основні елементи такої парадигми представлені на рисунку 2.

Процесна парадигма організації базується на специфічному підході до управління, де керівник, менеджер або співробітник несе відповідальність за забезпечення максимально однорідного виконання конкретного процесу. Попри те, що діяльність цього фахівця охоплює широкий спектр функцій, він спеціалізується на одному виді замовлень або обслуговує певну групу споживачів, що робить його вузьким спеціалістом у своїй сфері. Ця парадигма дозволяє досягати глибшого розуміння потреб клієнтів та забезпечує високу якість виконання завдань [12].

Ще одним важливим фактором, що сприяє популяризації процесної парадигми, є розвиток інформаційних технологій, які розкривають свій потенціал лише у рамках процесного проектування організацій або у випадках, коли організації адаптуються до автоматизації процесів.

Для українських підприємств характерні певні специфічні особливості, які впливають на реалізацію процесної парадигми. В умовах економічної кризи підприємства стикаються з ситуацією «національної» конкуренції, що змушує їх орієнтуватися на ринок. Це призвело до формування нової ідеології виробництва, що включає кілька ключових аспектів. По-перше, діє простий ринковий принцип «немає продажу — немає бізнесу», що означає, що відділ збуту фактично управляє підприємством. По-друге, виробництво більше не розглядається стратегічно; воно сприймається як функціональний підрозділ, призначений для виготовлення товарів, що поступово призводить до деградації виробничого планування [13]. І нарешті, у сфері підвищення якості акцент робиться на процедурах і правилах, які не забезпечують бажаних результатів у вигляді підвищення якості готової продукції. Це свідчить про необхідність зміни підходів до управління якістю та виробництвом у цілому, щоб забезпечити стійкість і конкурентоспроможність українських підприємств на міжнародній арені.

Рисунок 2 – Система парадигми проектування організації

Джерело: розроблено автором на основі [10, 11]

Figure 2 – Organizational Design Paradigm System

Source: developed by the author based on [10, 11]

Концепція управління організаційними процесами розглядає бізнес-процеси як важливий стратегічний ресурс компанії, який динамічно змінюється та адаптується під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів. Кожен бізнес-процес може бути ініційований за певних умов, при цьому створюється конкретний виконавчий екземпляр цього процесу. Опис бізнес-процесу включає в себе діаграму послідовності дій, типи змінних, імена та ролі учасників. Виконавчий екземпляр бізнес-процесу містить контрольні точки на діаграмі, які можуть переміщуватися відповідно до умов виконання завдань і досягнення проміжних результатів [14].

При виконанні бізнес-процесів залучені конкретні виконавці, кожен з яких відповідає за виконання окремих завдань або етапів. Це дозволяє розподілити відповідальність, підвищити

ефективність та забезпечити гнучкість у роботі. Виконавчий рівень бізнес-процесів вимагає детального аналізу, адже саме тут реалізується практична частина управлінського задуму.

Перспектива управління потоком бізнес-процесу представлена діаграмою процесів, яка є структурованим відображенням етапів роботи [15].

Такі діаграми дозволяють створити чітке уявлення про структуру та хід процесу, виявляючи ключові точки для контролю, оптимізації та автоматизації процесів, що в кінцевому результаті підвищує продуктивність і адаптивність бізнес-процесів до змін. На рисунку 3 представлено класичне моделювання бізнес-процесів із використанням процесного підходу.

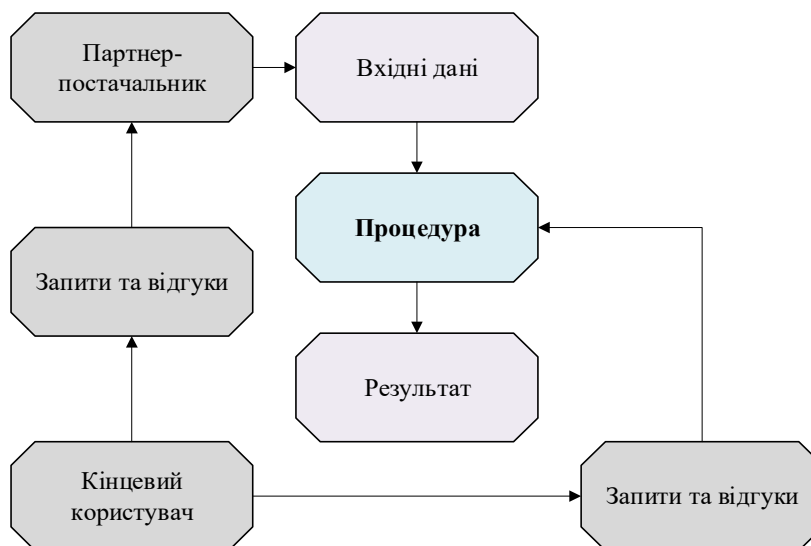

Рисунок 3 – Класичне моделювання бізнес-процесів із використанням процесного підходу

Джерело: розроблено автором на основі [15]

Figure 3 – Classical Business Process Modeling Using the Process Approach

Source: developed by the author based on [15]

За кожним процесом закріплюється відповідальний фахівець, який визначає порядок виконання технічних операцій, необхідні ресурси, вхідні та вихідні дані, а також ключові показники ефективності. На основі отриманої інформації про хід процесу цей фахівець приймає оперативні рішення та оцінює їх результативність. У разі, якщо результати не відповідають встановленим критеріям, розробляються коригувальні заходи для підвищення ефективності [16]. Віце-президент із питань економіки та фінансів здійснює глибокий аналіз витрат, пов'язаних із процесом, та розробляє стратегії оптимізації, щоб мінімізувати витрати без втрати якості виконання. Водночас керівник компанії приймає рішення щодо вдосконалення операційних процесів із фокусом на підвищення гнучкості та адаптивності, що дозволяє оперативно реагувати на зміни вимог кінцевої будівельної продукції та ринкового середовища.

Процесний підхід до управління є ключовою економічною стратегією для будівельних підприємств, що прагнуть підвищити ефективність і конкурентоспроможність шляхом цільового реінжинірингу.

На початковому етапі процесного підходу здійснюється всебічний аналіз наявної системи управління, де виділяють критичні процеси, які вимагають оптимізації. Цей етап включає аналіз структури управління, оцінку існуючих ресурсів та перевірку відповідності бізнес-процесів стратегічним цілям компанії. Завдяки детальному аналізу системи управління підприємство може точніше визначити пріоритети для реінжинірингу та краще адаптуватися до змін у будівельній галузі [17].

Ключовим елементом процесного підходу є розмежування та описання меж і характеристик бізнес-процесів, що дозволяє підприємству бачити точні рамки кожного процесу, а також його функціональні можливості і слабкі місця.

Наукова гіпотеза цього дослідження полягає в тому, що впровадження цільового реінжинірингу в будівельних підрядних підприємствах сприятиме суттєвому підвищенню їхньої ефективності та конкурентоспроможності. Використання процесного підходу до управління, який враховує особливості кожного бізнес-процесу та його внесок у загальну стратегію компанії, дозволить оптимізувати використання ресурсів, скоротити терміни реалізації проєктів і підвищити якість обслуговування клієнтів. Це, своєю чергою, знизить залежність підприємств від зовнішніх факторів та дозволить будівельним підрядним компаніям гнучко реагувати на виклики галузі та економіки загалом [18].

Завдяки реалізації процесного підходу до управління і відповідній модернізації будівельні підприємства можуть закласти міцну основу для досягнення сталого економічного розвитку та зростання конкурентоспроможності на ринку.

Виявлення реальних бізнес-процесів вимагає чіткого розуміння призначення кожного процесу, а також детального знання технологій його реалізації. Ефективно побудована модель організаційних процесів дозволяє компанії визначити зони для потенційного покращення, включаючи автоматизацію операцій, оптимізацію ресурсів, зменшення кількості зайвих кроків та підвищення якості виконання робіт [19]. На рисунку 4 представлено концептуальну структуру керуванням бізнес-процесами.

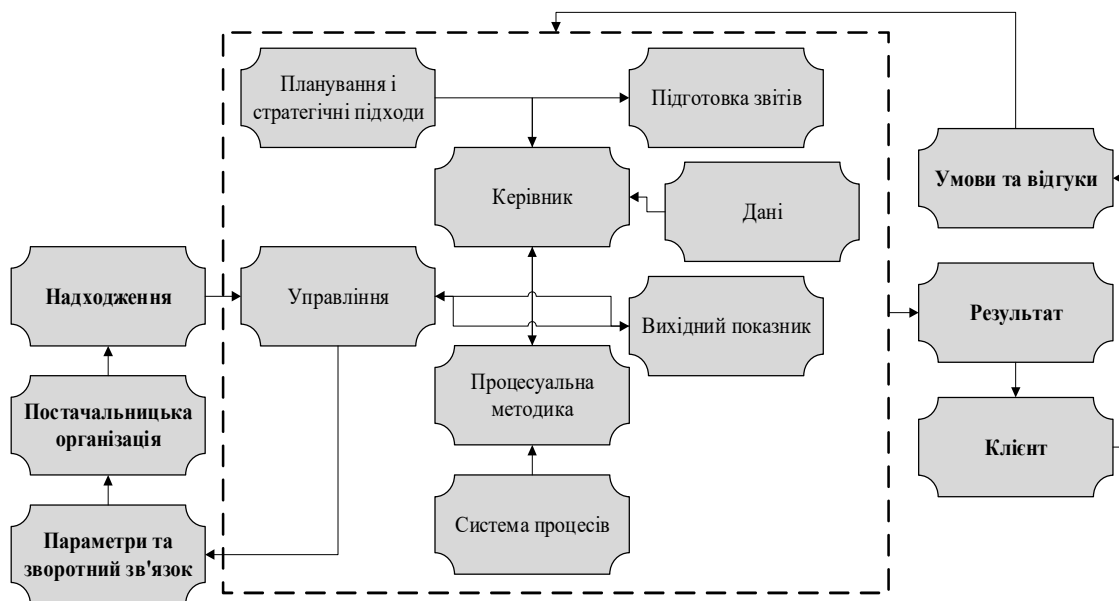

Рисунок 4 – Модель організації процесів в сфері концесії

Джерело: розроблено автором на основі [19]

Figure 4 – Process Organization Model in the Concession Sector

Source: developed by the author based on [19]

Під час аналізу бізнес-процесів акцентується увага на таких ключових характеристиках, як результативність, ефективність та адаптивність. Результативність відображає відповідність результатів бізнес-процесу вимогам замовника, в той час як ефективність вказує на здатність мінімізувати ресурси, які використовуються для досягнення цих результатів. Адаптивність (гнучкість) – це важлива

характеристика, що дозволяє бізнес-процесам оперативно реагувати на зміни в вимогах замовника та зовнішньому середовищі.

Формалізація бізнес-процесів є критично важливою для виявлення напрямків їхнього вдосконалення, що, в свою чергу, сприяє поліпшенню виробничих процесів і загальної діяльності організації. При розробці моделі потрібно не лише ідентифікувати бізнес-процеси, але також виявити взаємодії між ними, встановити чіткі взаємозв'язки, а також отримати інформацію про входи та виходи кожного бізнес-процесу, охоплюючи всі підрозділи організації [20].

Висновки. У процесі проведення дослідження провідних економічних стратегій впровадження заходів оновлення будівельних підрядних підприємств через проєкт цільового реінжинірингу було з'ясовано, що успішна адаптація до сучасних умов ринку є вирішальним чинником для забезпечення конкурентоспроможності та ефективності підприємств у будівельній галузі. На основі отриманих результатів можна стверджувати, що цільовий реінжиніринг не лише оптимізує існуючі бізнес-процеси, а й сприяє формуванню інноваційного середовища в компаніях.

Проведений аналіз показав, що важливими аспектами впровадження реінжинірингових заходів є системний підхід до управління, який забезпечує інтеграцію всіх підрозділів компанії у процеси реінжинірингу, що дозволяє досягти синергії між різними елементами бізнесу. Також велику роль відіграє аналіз потреб і впровадження нових технологій, що включає оновлення технічної бази підприємства, впровадження сучасних цифрових технологій та автоматизацію процесів, які зменшують витрати й підвищують продуктивність. Не менш важливим є фокус на клієнта, оскільки успішні стратегії оновлення включають орієнтацію на потреби та очікування замовників, що дозволяє підвищити рівень обслуговування і задоволення клієнтів.

Окрім цього, постійний моніторинг та адаптація до змін є важливими аспектами, які забезпечують готовність до нових викликів та можливостей. Кадровий потенціал також грає значну роль, адже підвищення кваліфікації працівників, залучення нових спеціалістів і формування команд, здатних реалізувати інноваційні проєкти, є необхідними для успіху.

На основі висновків дослідження можна сформулювати рекомендації для керівництв будівельних підрядних підприємств, які прагнуть реалізувати заходи оновлення через цільовий реінжиніринг. Це включає розробку чіткої стратегії впровадження, що базується на гнучкому плануванні, інвестиціях у нові технології та акценті на управлінні людськими ресурсами. Отже, наукова гіпотеза, що цільовий реінжиніринг є ефективним інструментом оновлення будівельних підрядних підприємств, знайшла підтвердження в результатах проведеного аналізу.

Список посилань

1. Ковальчук О. І. Інноваційні підходи до управління інвестиційними проєктами девелопера. *Економічні науки*. 2018. № 9. С. 129–138.
2. Левченко А. М. Цифрова економіка: нові підходи до інвестиційного управління. Київ : Видавництво НАУ, 2020. 273 с.
3. Луценко Д. О. Управління проєктами в будівельній сфері: цифрові моделі та оптимізація. Київ : Наукова думка, 2019. 190 с.
4. Максименко Л. В. Оптимізація інвестиційних портфелів у будівництві. *Будівельний менеджмент і економіка*. 2017. № 4. С. 81–92.
5. Мельник О. В. Цифрові платформи для управління девелоперськими проєктами. *Управління інвестиціями*. 2021. № 2. С. 54–65.
6. Орлов П. М. Цифрова модель економічного зростання девелопменту. Київ : КНЕУ, 2022. 256с.
7. Пономаренко О. С. Цифровізація управління інвестиційними проєктами. Харків : ХНУРЕ, 2020. 214 с.
8. Романенко В. П. Оптимізація портфеля інвестиційних проєктів: цифровий підхід. *Економічні студії*. 2021. № 3. С. 97–110.
9. Тимошенко Л. В. Цифрові технології в управлінні проєктами: теорія та практика. Київ : Видавничий дім «Київ», 2020. 175 с.

10. Бондаренко О. І. Реінжиніринг бізнес-процесів в будівельних компаніях: основні аспекти. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2022. № 3. С. 45–52.
11. Гончаренко С. М. Інноваційні стратегії в управлінні будівельними проектами. Київ : Наукова думка, 2019. 150 с.
12. Зубенко І. Ю. Підходи до впровадження реінжинірингу в будівельному секторі. *Сучасні проблеми економіки*. 2020. № 5. С. 23–31.
13. Кравченко Т. Л. Стратегії оновлення підприємств через цифровізацію: світовий досвід. *Бізнес Інформ*. 2021. № 8. С. 74–82.
14. Лисенко А. О. Успішні практики реінжинірингу в Україні: можливості та ризики. *Економіка і організація управління*. 2022. № 1. С. 50–58.
15. Піддубна О. О. Інноваційні технології в будівництві: економічні аспекти. Дніпро : ДНУ, 2020. 120 с.
16. Руденко В. І. Стратегії управління змінами в будівельних компаніях. *Науковий вісник*. 2021. № 2. С. 90–97.
17. Соловійов І. П. Впровадження інновацій в управлінні будівельними проектами. *Актуальні проблеми економіки*. 2019. № 4. С. 56–63.
18. Титаренко О. В. Ефективність реінжинірингу в будівельному секторі: методичні аспекти. *Вісник КНУ*. 2021. № 6. С. 115–123.
19. Федоренко В. С. Інвестиційні стратегії у будівництві: теорія та практика. Харків : ХНУ, 2022. 310 с.
20. Яковенко А. І. Управління проектами в умовах динамічних змін: досвід України. *Стратегічні рішення в управлінні*. 2020. № 1. С. 32–40.

LEADING ECONOMIC STRATEGIES FOR IMPLEMENTING RENEWAL MEASURES IN CONSTRUCTION CONTRACTING ENTERPRISES THROUGH A TARGETED REENGINEERING PROJECT. RESEARCH HYPOTHESIS

Aleksieienko Vladyslav O., PhD Student, Department of Management in Construction, Kyiv National University of Construction and Architecture, Kyiv, Ukraine, e-mail: aleksieienko_vo-2024@knuba.edu.ua, +380683613334, <https://orcid.org/0009-0007-5909-8283>

Abstract. Leading economic strategies for implementing renewal measures in construction contracting enterprises through a targeted reengineering project are considered as an instrument of systemic transformation of industry entities under conditions of increasing market turbulence. Intensified competition, rising costs of material and energy resources, growing complexity of supply chains, digitalization of management processes, and stricter requirements for energy efficiency and environmental responsibility shape a new configuration of economic challenges for construction contractors. Under such conditions, traditional approaches to performance optimization based on partial organizational improvements prove insufficient to ensure long-term financial stability and competitiveness.

Renewal of contracting enterprises is interpreted as a multi-level process of structural, procedural, and financial-economic restructuring aimed at forming an adaptive operational model. This involves a profound transformation of the managerial architecture, including the revision of strategic priorities, optimization of production and supporting processes, reduction of transaction costs, and integration of digital monitoring tools and analytical decision-support systems. Such an approach ensures coherence between operational actions, financial outcomes, and strategic development objectives.

Targeted reengineering is defined as a mechanism for radical redesign of business processes focused on achieving specific economic results—enhanced productivity, stabilization of cash flows, increased profitability, and minimization of project implementation risks. Unlike classical improvement models, targeted reengineering provides synchronization of organizational, technological, and financial changes within a unified strategic transformation program. The research hypothesis is based on the assumption that integration

of organizational, technological, and analytical management tools within a targeted reengineering project generates a synergistic economic effect.

Keywords: Reengineering, economic strategies, construction enterprises, renewal, contracting organizations, project management, innovation, competitiveness.

References

1. Kovalchuk, O. I. (2018) Innovative approaches to investment project management of a developer, *Ekonomichni nauky*, (9), pp. 129–138. [In Ukrainian].
2. Levchenko, A. M. (2020) *Digital economy: new approaches to investment management*. Kyiv: NAU Publishing House. 273 p. [In Ukrainian].
3. Lutsenko, D. O. (2019) *Project management in the construction sphere: digital models and optimization*. Kyiv: Naukova Dumka. 190 p. [In Ukrainian].
4. Maksymenko, L. V. (2017) Optimization of investment portfolios in construction, *Budivelnyi menedzhment i ekonomika*, (4), pp. 81–92. [In Ukrainian].
5. Melnyk, O. V. (2021) Digital platforms for developer project management, *Upravlinnia investytsiiami*, (2), pp. 54–65. [In Ukrainian].
6. Orlov, P. M. (2022) *Digital model of economic growth in development*. Kyiv: KNEU. 256 p. [In Ukrainian].
7. Ponomarenko, O. S. (2020) *Digitalization of investment project management*. Kharkiv: KHNURE. 214 p. [In Ukrainian].
8. Romanenko, V. P. (2021) Portfolio optimization of investment projects: a digital approach, *Ekonomichni studii*, (3), pp. 97–110. [In Ukrainian].
9. Tymoshenko, L. V. (2020) *Digital technologies in project management: theory and practice*. Kyiv: "Kyiv" Publishing House. 175 p. [In Ukrainian].
10. Bondarenko, O. I. (2022) Business process reengineering in construction companies: main aspects, *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, (3), pp. 45–52. [In Ukrainian].
11. Honcharenko, S. M. (2019) *Innovative strategies in construction project management*. Kyiv: Naukova Dumka. 150 p. [In Ukrainian].
12. Zubenko, I. Yu. (2020) Approaches to the implementation of reengineering in the construction sector, *Suchasni problemy ekonomiky*, (5), pp. 23–31. [In Ukrainian].
13. Kravchenko, T. L. (2021) Strategies for updating enterprises through digitalization: world experience, *Biznes Inform*, (8), pp. 74–82. [In Ukrainian].
14. Lysenko, A. O. (2022) Successful practices of reengineering in Ukraine: opportunities and risks, *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia*, (1), pp. 50–58. [In Ukrainian].
15. Piddubna, O. O. (2020) *Innovative technologies in construction: economic aspects*. Dnipro: DNU. 120 p. [In Ukrainian].
16. Rudenko, V. I. (2021) Change management strategies in construction companies, *Naukovyi visnyk*, (2), pp. 90–97. [In Ukrainian].
17. Soloviov, I. P. (2019) Implementation of innovations in construction project management, *Aktualni problemy ekonomiky*, (4), pp. 56–63. [In Ukrainian].
18. Tytarenko, O. V. (2021) Effectiveness of reengineering in the construction sector: methodological aspects, *Visnyk KNU*, (6), pp. 115–123. [In Ukrainian].
19. Fedorenko, V. S. (2022) *Investment strategies in construction: theory and practice*. Kharkiv: KHNU. 310 p. [In Ukrainian].
20. Yakovenko, A. I. (2020) Project management in conditions of dynamic changes: the experience of Ukraine, *Stratehichni rishennia v upravlinni*, (1), pp. 32–40. [In Ukrainian].

Дата надходження до редакції 18.12.2025.

Дата прийняття статті після рецензування 05.01.2026.